

پنجره‌های رو به دغدغه‌های عمومی

درد دل همشهریان

«اقتصاد ایران» پای صحبت شماری از هموطنان در مشاغل گوناگون نشست است.

محمد شه دوست - صنعت‌گر ساختمانی

اجرای این طرح، قطعاً مشکلاتی را در بخش تولیدی کشور به وجود می‌آورد. با قاطعیت عرض می‌کنم که هدفمند سازی یارانه‌ها بسیاری از تولید کنندگان را از بازار حذف می‌کند. تنها بخشی از تولید کنندگانی که قبل از اجرای این طرح، اقدام به اصلاح روش‌های تولیدی خود کرده‌اند، قادر خواهند بود در عرصه باقی بمانند. مثلاً یکی از تولید کنندگان قدیمی مرتبط با صنعت ساخت و ساز در کشور ما از چندی قبل، خط تولید خود را به مرور زمان به چین انتقال داده و الان همان کالا را با همان برند - اما با نیروی کار ارزان چینی - به نام ایران تولید می‌کند و در داخل کشور به قیمت ارزان‌تری به فروش می‌رساند.

مسئله دیگری که باید به آن توجه کنیم، سطح تمایل و علاقه مصرف کنندگان است. مصرف کننده به هر صورت علاقه دارد که جنس ارزان‌تر - البته با در نظر گرفتن کیفیتی برابر - خریداری نماید. الان هم بسیاری از کالاها در کشور ما از طریق واردات تأمین می‌شوند که انصافاً بسیاری از آنها - البته در حوزه فعالیت ما - ارزان‌تر و با کیفیت‌تر از کالای ساخت داخل هستند. به نظر شما چه دلیلی وجود دارد که مصرف کننده، جنس ارزان‌تر و با کیفیت‌تر را رها کند؟

یوسف نژاد - تولید کننده کیف و کفش

مدام در رادیو و تلویزیون می‌گویند که این طرح خوبی است و اگر انجام شود، وضعیت ما بسیار خوب می‌شود و چنین و چنان... من هم قبول دارم که طرح هدفمندی طرح خوبی است، اما به نحوه اجرای آن که نگاه می‌کنم، به وضوح مشکلاتی را بر سر اجرای این طرح می‌بینم. مثلاً این

برق هدفمند

رشد/درصد	قیمت‌های جدید به ریال	سطح مصرف بر حسب کیلو وات ساعت
۶۴	۲۷۰	صفر تا ۱۰۰
۹۴	۳۳۰	از ۱۰۰ تا ۲۰۰
۳۳۶	۷۲۰	از ۲۰۰ تا ۳۰۰
۶۸۸	۱,۳۰۰	از ۳۰۰ تا ۴۰۰
۸۰۹	۱,۵۰۰	از ۴۰۰ تا ۵۰۰
۱,۰۵۲	۱,۹۰۰	از ۵۰۰ تا ۶۰۰
۱,۱۷۳	۲,۱۰۰	بیشتر از ۶۰۰

یادداشت: رشد قیمت‌ها بر اساس قیمت ۱۶۵ ریال محاسبه شده است. استخراج: واحد تحقیقات «اقتصاد ایران» از سازمان هدفمندی یارانه‌ها

که چرا نصف منابع آزاد شده را به مردم پرداخت می‌کنند؟ چرا ما که دم از توسعه صادرات غیرنفتی می‌زنیم، به صنایع تولیدی کشور کم توجه‌ایم؟ دولت این همه منبع درآمزا در اختیار دارد و تنها ۱۰ درصد کمتر از صنایع سهم می‌برد. آیا این منطقی است؟

قطعاً اگر سهم صنایع را بیشتر از این مقادیر می‌کردیم، وضعیت تولید کنندگان بهتر می‌شد و با این اقدام، خودمان را در بلند مدت از آسیب‌های ناشی از بیکاری و رکود و افت اقتصادی بیمه می‌کردیم. اما افسوس که هنوز حواسمان را به مصرف و مصرف کننده جمع کرده‌ایم، نه تولید.

صلاحی - مدیر یک کارگاه بسته بندی

سؤال من از شما این است که آیا درآمدها در ایران به قیمت‌های جهانی تعیین می‌شوند که ما هم قیمت‌های جهانی انرژی را پرداخت کنیم؟ چرا تاوان بی‌بازدهی تولید انرژی را در ایران باید من و امثال من پرداخت کنیم؟ چرا دولت از صنایع حمایت نمی‌کند تا آنها تکنولوژی روز دنیا را خریداری کنند و از این طریق، مصرف انرژی کاهش یابد؟ چرا دولت خود به خرید تکنولوژی جدید مورد نیاز بخش انرژی همت نمی‌گمارد تا از اتلاف منابع کاسته شود؟ به نظر من، این کار دولت نه تنها کمکی به قشر کم‌درآمد جامعه نمی‌کند، بلکه آنها را بیشتر با مشکلات اجتماعی و روزمره خود تنها می‌گذارد. دولت حتی برای شرکت‌های تولیدی که در اختیار دارد، هیچ اقدام حمایتی انجام ندهد است.

مهناز صادقی - یک شهروند

الان همه مردم خوشحال‌اند و به فکر خودشان حساب‌هایشان پُر از پول شده است. اما این خوشی موقتی است. فردا که قبض آب و برق و قیمت گوشت و مرغ و

هزار و یک قلم جنس دیگر افزایش یافت، آن وقت است که می‌فهمیم چه اتفاقی افتاده است. فهمیدن این که قیمت‌ها افزایش یافته‌اند یا نه، کار چندان سختی نیست. سال‌های قبل، وقتی وارد سال جدید می‌شدیم و قیمت بنزین افزایش می‌یافت، همه چیز با افزایش قیمت مواجه می‌شد. الان که علاوه بر بنزین، گازوئیل و گاز و برق و بقیه حامل‌های سوخت هم گران شده‌اند، خلا به دامن برسد.

یک استاد دانشگاه

برای آزاد سازی قیمت‌ها، طبعاً یک سری زیرساخت‌ها لازم است که باید در جامعه فراهم گردد. بخشی از این زیرساخت‌ها می‌توانستند قبل از هدفمند سازی به وجود آیند و بخشی دیگر هم می‌توانند اکنون که هدفمندی اجرا شده، فراهم شوند. توسعه راه‌های ارتباطی به خصوص درون شهری و توسعه خطوط ریلی کالایی برون شهری از مواردی است که باید قبل از این اقدام انجام می‌گرفتند تا بخشی از افزایش هزینه مصرف سوخت را جبران کنند. به طور قطع، ما نمی‌توانیم مالکیت شخصی را نقض کنیم و یا مثلاً بگوییم شرکت‌های خودرو ساز، فروش خودروی خود را کاهش دهند! این، یعنی عملاً فاز رکودی را تشدید می‌کنیم. نباید از راهکارهای غیرمنطقی استفاده کنیم.

اما اصلاح نظام توزیع از مواردی است که باید در حین اجرای طرح به آن جامه عمل ببوشانیم. البته این دو مورد - یعنی توسعه راه‌ها و نظام توزیع - تا حد زیادی با یکدیگر در ارتباط هستند. علاوه بر این، فراموش نکنیم برای این که این طرح به هدف بنشیند، باید خیلی بیشتر از اینها کار کنیم. چه من معلم، چه شمای خبرنگار، چه تولید کننده زحمتکش و چه مسئولان اجرایی کشور، همه مسؤولیم.

وحید شریفی - دانشجوی ارشد اقتصاد

در این که این طرح، طرح خوبی است، هیچ شکی وجود ندارد. بسیاری از کشورهای جهان که وضعی بدتر از ما داشتند و امروز راه توسعه را در پیش گرفته‌اند، از اینجا آغاز به کار کرده‌اند. اما ما چند نکته را در اجرای این طرح فراموش کرده‌ایم که این موارد تبعات منفی زیادی را برای ما در پی خواهند داشت. مضاف بر این، اجرای چنین طرحی که تورم‌زا است، در شرایط رکود تورمی، می‌تواند حتی نتایج مثبت آن را از بین ببرد. به طور کلی من معتقدم باید زمان مناسب‌تری برای اجرای هدفمند سازی انتخاب می‌شد.

به علاوه با توجه به الگوی نامناسب مصرف در جامعه، ممکن است بخش عمده‌ای از یارانه‌های نقدی در یک بازار خاص مصرف شود که در این صورت، شاهد بروز تورم در یک بازار و رکود در بازارهای دیگر خواهیم بود. بهتر بود اول بسترهای لازم را برای این طرح فراهم می‌کردیم، بعد اقدام به انجام آن می‌نمودیم. ■